

2024-10-14 A nemzetállamok kora

2024. October 14. 08:06

A Bach-korszak vége (1859)

ennek okának megértéséhez meg kell ismerkedni a főbb európai eseményekkel, szereplőkkel is -->

A nemzetállamok kora (19. sz. második fele)

-- A nemzetállam alatt ezt értjük: egy nemzet *egy* állam --> ez cél, de azért nem lehetséges igazán

pl. franciák

Európa „nyitott” kérdései, problémái

1. Hatalmi egyensúly visszallítása:

Az ezt okozó hatalmi erő: Oroszország

2. Régi és újabb nemzeti mozgalmak fellépése -- 3 történelmi eseménysorozat:

> Olasz egység

> Német egység

> „Keleti-kérdés”

2024-10-15 Fontos fogalmak

2024. October 15. 10:03

Fontos fogalmak

Államformák : monarchia VAGY köztársaság
monarchia - alkotmányos, parlamentális, abszolutisztikus
köztársaság -

Hatalmi ágak
törvényhozó - országgyűlés
végrehajtó - kormány (miniszterek, miniszterelnök, kancellár)
bíraskodó - bírói rendszer (esküdt bíróság)

Törvény <--> Rendelet   Szentesítési jog <--> Ellenjegyzési jog
törvény - nagyobb horderejű, alá kell írnia a köztársasági elnöknek, **szentesítenie kell az uralkodónak** (különben nincs törvény)
<-->
rendelet - *sosem azonos a törvénnyel*, az uralkodó által hozott rendeleteket **ellenjegyezni kell** (el kell fogadnia a kormánynak)

Bevett vallás
teljesen elfogadottság, teljes szabadság és akár támogatásra való érvényesség

Emancipáció

2024-10-16 Olasz egység

2024. October 16. 12:02

Visszatérés: Nemzetállamok kora

Olasz egység

„Itália nem több, mit földrajzi fogalom”

(Metternich herceg, osztrák kancellár)

--> meg akarja akadályozni az olaszok önnállóságát

Ezzel szemben olasz mozgalom:

A „Risorgimento”

: olasz újjászerveződés, újjászületés Piemont vezetésével

Hogyan sikerült ez?

A Risorgimento folyamata:

Kitől kaphatnának támogatást?

~~habsburgok, oroszok, angolok, poroszok~~ nem

franciák - de ők is csak az elején (*nem akarnak maguk mellé egy erős olasz királyságot*)

Összecsapás: 1859 Piemont-Franciaország <---> Habsburg Birodalom

- Solferino-i csata

--> olasz siker: Lombardia megszerzése

A franciák Szavoyt és Lisszát Olaszországtól

a magyarok segítséget nyújtanak

: Vörös ingesek -- a magyar emigráció szerepe

Garibaldi

- a szabadság (egyik) jelképe - frígiai sapka

végül Olasz Királyság kikáltása (1861)

de két terület hiányzik

Velence és Róma.

- Velence megszerzése: 1866, porosz - osztrák háború

- Róma megszerzése: 1870, francia - porosz háború

[... német egység]

2024-10-18 Német egység

2024. October 18. 08:19

Német egység

„nagynémet elképzelés”

Ausztria, Csehország, Galícia, Erdély, Bosznia, Magyarország, ...

--> ez persze nem jött össze

„kisnémet elképzelés”

fő megvalósító szereplő: **Bismarck porosz kancellár**

~**Bajorország** (nem akarnak) + **mai Németország**

ez valósul meg

A német egység létrejöttének folyamata

1866 porosz - osztrák háború

Königgrätzi csata

--> Ausztria elfogadja, hogy a **Habsburg Birodalom nélkül** valósul meg a német egység

1870 porosz - francia háború

Sedani csata

--> eredménye: **Elzász Lotaringia megszerzése**

ehhez szükséges volt a poroszok hadaknak áthaladni Bajorország területén

=> a németegységhez „önkéntesen” csatlakozott Bajorország

1871. január 18. a porosz királyság születésnapja

kikáltják a Német Császárságot a Versaillesi **tükörteremben** (franciák megalázása)

Tehát kikijáltják a német császárságot 1871. január 18-án

A Német Császárság Politikai berendezkedése:

3 alátámasztandó tényező:

erős volt a porosz befolyás

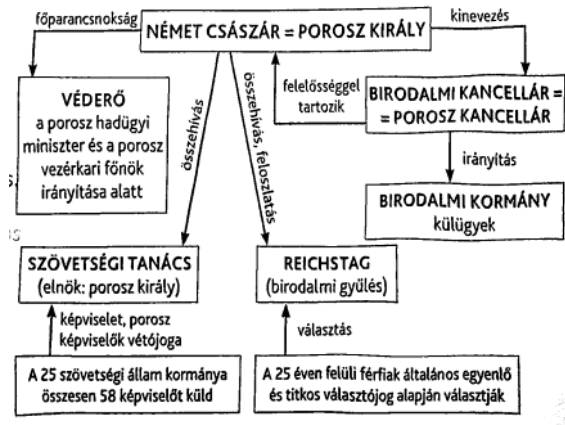
a poroszországi képviselőknek van vétó joga

parlamentáris/alkotmányos monarchia volt

hatalmi ágak szétosztása
népképviselői országgyűlés

korlátozott volt a parlament befolyása

a császár hívja össze az országgyűlést
a kormány a császárnak felel

Hasonlóságok az olasz egyesítés és német egyesítés között

Hasonlóságok

- > 1 állam vezetésével teremtik meg
- > háborút kell vívni az egyesítésért
- > kapnak külföldi politikai támogatást
- > a létrejövő állam (alkotmányos) monarchia
- > a létrejövő állam „nemzetállam”, de élnek benne más nemzetiségek

Különbségek

Német egység:

- > lényeges külföldi katonai segítség NÉLKÜL: önerőből, több háború árán jön létre
- > nagyobb, összefüggő, nem német-lakta területek is megszerezve alakul meg
- > nagyobb tömegben élő németajkú népeket kizárva valósul meg

Eközben Magyarországon:

FERENC JÓZSI - dicsőítő irat

SZÉCHENYI ISTVÁN : „válaszlevél” - gúnyos, szúrós

Az olasz és német egység hatásai a magyar - habsburg viszonyra:

Magyarországi események, illetve a magyar emigráció tevékenysége

1859:
- Emigráció felélénkülése -- a magyar ügynek „hangot adás”
-- Garibaldi seregébe sokan beállnak, de nincs sem belső támogatás, sem külföldi segítség egy újabb Habsburg-ellenes magyarországi felkelésre

A magyarok reakciója erre:

Felirati párt - DEÁK Ferenc
: tárgyalni akar az uralkodóval
--> **elfogadja az uralkodót**

Határozati párt - TELEKI László
: kijelenti, hogy nem fogadja el
--> **nem fogadja el az uralkodót**

Telekit sokat zaklatják => öngyilkos lesz
Az országgyűlés a Felirati pártot fogadja el
DE még így **SEM** sikerül kiegyezni

Bécs politikája Magyarországgal kapcsolatban

„válaszreakció”:

- **Abszolutizmus mérsékelése** (újabb forradalom megelőzéséért)

- „Engedmények” adása:

> **Bach menesztése** -> az abszolutizmus vége?

> **Bécs javaslata: 1848 előtti magyar** (korlátozott) önállósághoz közeli helyzet visszaállítása

--> **Országgyűlés összehívása**
(1861, Nemzeti Múzeumban)

2024-11-05

Kiegyezés

2024. November 05.
10:03

==> Országgyűlés feloszlata

2024-10-25

Bach korszak vége

2024. October 25.
8:02

eközben „érik” a német egység ügyében
a habsburg-porosz konfliktus

=> 1864 végétől titkos kiegyezési
habsburg-magyar tárgyalások

1865. április: Deák „Húsvéti cikke” (ezt aláírni sem merte)

=> 1865 végén újabb országgyűlés összehívása

1867: kiegyezési törvény elfogadása:

Ferenc József magyar királlyá koronázása

(A szertartás sok helyen zajlott,
a koronázást a Pápa és Andrássy Gyula
legitimálta)

=> **Létrejön az Osztrák-Magyar Monarchia**
dualista, két központú állam

2024-11-06 Karikatúrák

2024. November 06. 12:02

Összefoglalás céljából:	Értelmezzék a karikatúrákat!	
<p>1. „Szűk az olasz csizma”, amit Garibaldi II. Viktor Emmanuel lábára húz, 1860</p> 	<p>2. Garibaldi piros frígiái (forradalmi szimbólum) sapkát ajánl IX. Pius pápának</p> 	<p>3. Német egyesítés kérdése a Frankfurter Birodalmi gyűlésen, 1848</p> <p>Deutschlands Einheit in Arbeit der Reichsschneider zu Frankfurt</p>
<p>még „szűk a csizma” => kiágyaznak még területet Vercena, Róma</p>	<p>Garibaldi kéri a pápától, am a pápa nem akarja átengedni a „batalnát”, területet</p>	<p>a németen összerakó államot erőltetve kell összerakni a pl. az egyesítés végső célja szóval</p>
<p>4. Bismarck fegyelmezi a Reichstagot (német parlamentet), 1870</p> 	<p>5. Ki kit etet és mivel???</p> 	<p>6. Német egyesítés, hogyan?</p> <p>Deutschlands Zukunft.</p>
<p>az erősebb porosz hatalom terrorral tartja a jelképes parlamentet</p>	<p>Bismarck eteti a híri Németországot vassal-vasvesszővel és vérell. klorin + ezt erőszakkal teszi</p>	<p>a porosz egyesítés porosz erővel állam az állam diktatúra betagorodás</p>